

**Miljø- og
Fødevareministeriet**
Departementet

Erhvervsregulering
Den 17. januar 2019

Kommissorium for gennemgang og status for havbrugsområdet

Baggrund og formål

I efteråret 2017 opdagede Danmarks Sportsfiskerforbund, at Hjarnø Havbrug A/S havde opdrættet søvlaks uden den nødvendige tilladelse. Dette affødte en række alm. del spørgsmål fra Miljø- og Fødevareudvalget, et samråd i januar 2018 og en kulegravning af om der fandtes andre tilfælde, hvor virksomheder opdrættede fisk, de ikke havde tilladelse til efter EU-forordningen om opdræt af fremmede arter i akvakultur, og om der var andre havbrug, der manglede placeringstilladelse. Kulegravningsnotatet blev oversendt til Folketinget den 10. oktober 2018. Miljø- og fødevareministeren besluttede, i forbindelse med oversendelse af resultatet af kulegravningen til Folketinget at bede Kammeradvokaten om at gennemgå hvert enkelt havbrugs placeringstilladelse for at få et komplet overblik over sagernes status samt den hidtidige sagsbehandling af placeringstilladelser, som derefter kan indgå i Miljøstyrelsens videre arbejde med den konkrete sagsbehandling af sagerne.

Flere spørgsmål om havbrugsområdet blev ikke indarbejdet i selve kulegravningen, men i stedet sendt til Miljø- og Fødevareudvalget i juli 2018. Dette omfattede bl.a. en oversigt over alle nuværende havbrugs ejerforhold og tilladelsesmæssige status m.v., specifikke oplysninger om tilsyn, overtrædelser og håndhævelser i forhold til havbrug. Det fremgår bl.a. af oplysningerne, at flere havbrug endnu ikke har fået deres havbrugstilladelse erstattet af en miljøgodkendelse, om end alle havbrug har søgt rettidigt om miljøgodkendelse før udløb af frist i marts 2014.

På et samråd 21. november 2018 meddelte ministeren, at han har bedt sit ministerium om, at udarbejde en samlet status og grundig gennemgang af hele havbrugsområdet. Gennemgangen af havbrugsområdet skal identificere de eventuelle områder, hvor det vil give mening og effekt at styrke administrationen. Gennemgangen af havbrugsområdet skal desuden danne grundlag for, at identificerede problemer eller udeståender, kan omfattes af løsninger.

Der skal tilvejebringes en samlet status og grundig gennemgang i forhold til alle godkendelser, tilladelser samt tilsyn og kontrol, herunder med medicin og hjælpestoffer. I gennemgangen indgår resultaterne fra kammeradvokatens undersøgelse af placeringstilladelser til eksisterende havbrug.

På baggrund af gennemgangen skal skitseres forslag til, hvordan man om nødvendigt kan styrke tilsyns- og kontrolområdet, og forslag til tiltag i forhold til havbrugenes udfordringer med at komme fra en havbrugstilladelse til en miljøgodkendelse.

På baggrund af gennemgangen skal det samtidig vurderes om der er behov for en anden organisering af administrationen og tilsyn med havbrugsområdet og der skal i givet fald skitseres forslag hertil.

Overordnet indhold af gennemgangen af havbrugsområdet

Del I – Den hidtidige regulering af havbrug.

Baggrund og overblik, hvor der gives et historisk tilbageblik på reguleringen af havbrug i Danmark og status over det aktuelle regelgrundlag og situation for havbrug.

- Gennemgang af gældende regulering af havbrug. Gennemgangen omfatter som udgangspunkt tilladelser og godkendelser med hjemmel i Miljøbeskyttelsesloven, herunder havbrugstilladelse og miljøgodkendelse, samt procedurer for at opnå disse; placeringstilladelse med hjemmel i Fiskeriloven; samt tilladelser, autorisationer og medicinordning m.m. i forhold til dyresundhed og fødevarer sikkerhed.
- Gennemgang af tilsynsregler og tilsynspraksis indenfor Miljøbeskyttelsesloven, Fiskeriloven, Fødevare- og Veterinærlovgivning, herunder særligt miljøtilsynet, tilsyn med placeringstilladelsen, tilsyn efter Forordningen om ikke-hjemmehørende arter, dyresundhed og fødevarer kontrol. Gennemgang af regler og krav til virksomhedernes indberetning til nævnte myndigheder. Herunder indhentning af oplysninger om administration af havbrugsproduktion i relevante lande.
- Gennemgang af administrativ organisering på havbrugsområdet med beskrivelse af de forskellige myndigheders rolle herunder Miljø- og Fødevareministeriets Departement, Fødevarestyrelsen, Miljøstyrelsen og kommunerne.

Del II – Status for de enkelte havbrug.

På baggrund af indhentede oplysninger og analyser fra del I gives en oversigt og status for alle eksisterende havbrug.

- Det enkelte havbrugs aktuelle godkendelses- og tilladelsessituation.
- Tilsyn og tilsynets resultater med det enkelte havbrug.

For at bibringe et generelt overblik foretages en tværgående gennemgang og kontrol af oplysningerne i de forskellige myndigheders tilladelser og tilsyn, herunder tilsyn udøvet af Fødevarestyrelsen, Miljøstyrelsen og relevante kommuner, og kontrol af oplysninger i havbrugenes indberetninger. Det forventes, at der tages udgangspunkt i oplysninger for et eller flere år bagudrettet. Opfølgning på eventuelle manglende tilladelser eller konstatering af andre mangler, herunder om brugen af medicin og hjælpestoffer, vil skulle håndteres af tilsynsmyndigheden.

Del III – Udfordringer og oplæg til videre arbejde.

Med udgangspunkt i del I og del II analyseres og vurderes en række emner i forhold til reguleringen af havbrug. Det drejer sig især om:

Det administrative system

1. Om der er behov for en styrkelse af tilsyns- og kontrolindsatsen.
2. Om samspillet mellem de involverede myndigheder er godt nok.
3. Om der er behov for at ændre indberetningssystem for havbrugene til myndighederne.

Særlige emner

1. Om der er behov for en ændring af reguleringen af hjælpestoffer og medicin i relation til havbrugstilladelser, miljøgodkendelser og i fødevarerreguleringen.

2. Hvordan man kan sikre overgangen fra havbrugstilladelse til miljøgodkendelse, herunder blandt andet henset til habitatvurderinger jf. klagenævnets hjemsendelse af sager.
3. Håndtering af udfordringer omkring placeringstilladelser på eksisterende havbrug, jf. Kammeradvokatens kommende status, og eventuelle konsekvenser heraf.

Del IV - Sammenfatning og konklusion af status, samt oplæg til videre arbejde.

Konklusion og identificering af eventuelle områder af havbrugsreglerne og administrationen heraf, hvor det foreslås, at der skal ske en styrkelse eller ændringer, herunder med hensyn til fremtidig tilrettelæggelse af tilsynsindsats og tværgående myndighedssamarbejde, kompetencefordeling, samt i forhold til regulering af havbrugs udledning af næringsstoffer, medicin og hjælpestoffer.

Den samlede status drøftes politisk herunder eventuelle forslag til styrkelse af administrationen af området.

Konkrete forslag til nye indsatser eller justeringer i eksisterende regelsæt kan herefter udarbejdes.

Organisering

Miljø- og Fødevareministeriets departement koordinerer arbejdet med at tilvejebringe en samlet havbrugsstatus. Der indhentes bidrag fra relevante styrelser. De relevante kommuner samt KL inviteres til at bidrage aktivt til udarbejdelsen af status for de enkelte havbrug. Herudover vil andre interessenter blive inddraget i forhold til eventuelle forslag til styrkelse af administrationen af området, herunder forslag til nye indsatser eller justeringer i eksisterende regelsæt.

Tidsplan

Udarbejdelsen af gennemgang og status forventes afsluttet medio 2019. Den færdige rapport oversendes til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.